

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLETTÉBÉGI ÉS 49-PÁRTY HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
 Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
 Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kladóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Házzsabályrevízió, házfeloszlatás vagy kompromisszum.

Debrecen, október 6.

Három lehetőség jellemezhető ki a pártok és politikusok és azt hiszem a közvélemény lelkeken is a helyzet kialakulására vonatkozóan: a házzsabályrevízió, a házfeloszlatás, vagy a kompromisszum. Politikai diszkréció tárgyát már a parlamenten harcoló pártok között is a három eszpediens képezi, tehát csak ezek közül lehet az egyik. Foglalkozunk e helyen külön-külön velük. Es ha újat a dologról már elég tudunk meredni, járuljunk hozzá az eszpediens tisztításához, mert erre a döntő csata fűszőlőn igenis van szükség.

Ennek a jelenlegi házzsabályrevíziós haditervek nagyon gaz, erkölcsötlen és nemzetellenes előzményei és körülményei vannak, mint a lex Dánielnek. Ugyanakkor az elből is fakadnak: a véderőjavításoktól és a nemzetnek esha el rem évűő jogaitól való szándékos megfosztástól. Különbség csak annyiban van, hogy a küzdelemre való jog és kötelesség, egy óriási felbecsülhetetlen energiával gyarapodott: az általános, egyenlő és tiszos választói jog követeléseivel. A milliányi tömegek, melyek a lex Dániel idején lőzömbösen, sőt ellenszervelesen szemlélték az ellenzék küzdelmét a parlamenten erőszak ellen, most megszállhatatlan tömör sorokban állnak az ellenzék mögött, a mely ilyen formán erősebb, mint valaha volt és legyőzhetetlen. Ha százszor verik a klóúr hírcsöke, százszor szét-típi ezeket az ör-magyar orónél és a kívül álló tömegek rokorézésénél fogva. Nem értjük, hogy józan mérlegelésű emberek, milyennek bizton vannak a kormány téborában is, a magyar parlamentáris történelekre és a magyar tömegek érteésének ismeretével, mint gondolhatunk komolyan az erőszakra? Csak azt értjük, hogy a politikai erkölcsérteke és a disztíngválás kulturképessége nélkül esükölködő miniszterelnök és a lenatikus Tisza képesek lennének lelemereni e brutális, öngyilkos kalandba.

Képeseknek tartjuk őket e gazság elővetésére, dacára annak, hogy fogalmunk sincs róla s valószínűleg még nekik sincs, hogy miképpen fogják tudni megindítani a Házban a házzsabályrevíziós levirat. Az elnökség ugyanis nem kapható sem a házzsabályok alkotmányellenes kezelésére, sem a házzsabályrevízió kérdésről erőszakolásra. Irtoztató akadályai és következményei vannak és lesznek az ellenzék és az ország részéről az erőszaknak, de az akadályok és a végleges következmények a kormányban, pártjában s a Ház elnökségében is megvanak és bekövetkeznek és így az erőszakra reális lehetőség nincs, ami lehetőség mégis van: az csak legyőzhető vagy beteg elmék szüleménye lehet.

Az ugynevészett alkotmányos eszpediensnek, a házfeloszlatásnak és új választások a házzsabályrevízió programjával, hívei napról-napra nőnek. Talán helytálló lenne ez a megoldás abban az esetben, ha azok az óhajtott új választások tiszták lennének. Ha a kormány nem venné igénybe a korrupciónak, a törvénytelenségnek, az erkölcsötlenességnek minden eszközét s ha ezzel rem kötelezzék az ellenzék arra, hogy sz ilyen többséget legálisan ne tekinthe és minden eszközzel küzdjön ellene. De elképzelhető-e, hogy ez a kormány rem fog becsületlenül viselkedni a választásokon? A legutóbbi választásokon nem volt szó létszámameletről, házzsabályrevízióról, ellenben szó volt a király és a nemzet közötti békéről, a készfízetésekről és az általános választói jogról. De ezen az eljövendő választáson nem lesz szó a király és nemzet közötti békéről, mert ez a kormány megakadályozta, nem lesz szó a készfízetésről s az általános választói jogról, mert ezeket a kormány elárulta és csak a létszámameletről meg a házzsabályrevízióról lesz szó. Elhihető-e, hogy ezt, az ilyen választást a kormány tisztességesen fogja csinálni? A logikus következtetés nem lehet más, mint az,

hogy az ország nyíltan bevallott kirablasa céljából kiírt választásokban a választási gazságok a Csimborassó magasságáig fegnak nőni.

A harmadik eszpediens a kompromisszum. Erről írta ma, amikor javában áll a harc és semmiféle oldalról nem adtak agit az írásra, kissé fényes. Általános igazság az, hogy az obstrukció nem cél, hanem eszköz és jogosultsága csak addig van, míg a cél elérték. A magasabb szempont pedig azt parancsolja, hogy az ellenzék ezzel a bűnös, törvénytelen, százszorosán kompromittált kormánygyalval álljon szóba.

Október 6-ika Debrecenben.

Ünnep a templomokban és iskolákban.

Magyarország Nagypéntekének gyászos évfordulóján ünnepet ült Debreczen hazafias polgársága. Habár az ünnep most eska a templomi és iskolai ünnepekre szorított, mégis ott élt a debreczeni polgár szívének, lelkének mélyén október 6-ának szivettépően gyászos, szomorú emléke, gyászfátyollal bevont keserves históriája.

A megtépett, a megcsufolt márciusi háromszinü zászló véres foszlányait szabadon lengetheti már az októberi hős fuvalom. Az arcába csaphatja a zsarnok önkénynek: nem halt meg a szabadság, csak elszunnyadt.

Feltámadtunk! Emeljük magasra a 62 évvel ezelőtt sárbatiport szabadság zászlóját, — egész világ hadd láthassa, szent szót irtunk rája: a népszabadság, a hazai függetlenség teljes kivívására hívó magasztos szózatot:

... Ki multjához érzéketlen,
 Jobb jövőre érdemtelen!

A Nagytemplomban megtartott istentiszteleten Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgató és Lencz Géza dr. theologiai akad. dékán vezetésével díszzászló alatt vett részt az akadémiai ifjuság. Az istentiszteleten Jánossy Zoltán lelkes mondott magasróptü imát s az Isten áldását kérte a népekre, kik e magyar hazában találtak meg nyugvó helyüket fejedelmük árnyékában.

A többi felekezetek templomaiban is gyászistentiszteletet tartottak. A róm. kath. templom-

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz. Kizárólag alkalmi vételek.

Naponta érkeznek meglepő szép újdonságok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás! Kérem a cégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

ban gyászmisét mondtak a magyar nemzet vértanúinak a lelki üdvéért.

A nagy naphoz méltó ünnepélyt ült a főiskola kebelében fenálló «Magyar Irodalmi Önképző Társulat» nagyszámu és diszes vendégsereg s a tanuló ifjuság teljes számu jelenlétében. A szép ünnepséget a főiskolai kántus gyönyörű énekszáma, a Schilscher «Gyászének»-nek előadása nyitotta meg. Majd Julow Jenő, az ifjuság e közszeretben álló elnöke lépett a pódiumra s gyönyörű beszédben emlékezett meg e nap szomorú dicsőséges hőseiről, az aradi tizenhárom martyról, — a kik — ha csufos halált szenvedtek is a honért, szellemükkel folyvást itt felkesitenek közöttünk, itt tanítanak honszeretetre, itt tanítanak igaz magyarokká lennünk. E lelkesedéstől áthatott szép beszédet a Németh Károly hitanhallgató lelkes szavaival követte, aki Várady Antal «Tizenhárom» című gyönyörű alkalmi költeményét adta elő. Farkas Miklós joghallgató pedig művészi tárogató számaival a dicsőséges mult emlékeit idézte vissza, amikor Rákóczi lobogtatta a szabadság háromszínű zászlaját. Végezetül Massáth Ferenc hitanhallgató adta elő Szabó Jenő «Még egyszer» című drámai költeményét. A szavalat méltó volt a szavalóhoz, kiről dicsérő szavakat Debreczen közönsége előtt mondani felesleges. A szózat lelkesítő hangjai mellett oszított el a vendégsereg, magával vive az október hatodika magasztos nemzeti ünnepének újra felidézett emlékeit.

Szép ünnepélyt ült a felső kereskedelmi iskola ifjusága is, mely ünnepélyen előkező közönség volt jelen, az iskola növendékei pedig teljes számban megjelentek. A délelőtt 10 órakor megtartott ünnepélyt az ifj. énekvezető vezette be, előadván a Hymnuszt. Az ének el-

hangzása után Rochlitz Hermann tanár mondott hazafias szelleműt áthatott beszédet. — Kontsek László a nagy napra való visszaemlékezéseit olvasta fel, Soldos Maivin és Emerich Endre felső osztályu tanulók pedig szavaltak. Az ünnepség azé nekkar által előadott Szózat-tal zárult.

A debreczeni nyilvános m. polgári főiskola ifjusága október 6-án délelőtt 10 órakor emlékezett meg az aradi tizenháromról. A nap jelentőségét Székely Simon igazgató méltatta. Az ünnepély után az iskola «Arany János» ifjusági önképző köre tartotta alakuló gyűlését. Elnök lett Krón József IV. o. t., al-elnök Klein Akos IV. o. t., főjegyző Szell József IV. o. t., aljegyző Bernfeld Ernő III. o. t., könyvtárosok Brüll Ernő és Gyémánt Sándor IV. o. t. Ezenkívül osztályonként 3-3 választmányi tag választott meg.

Balthazás püspök Székelyhidon.

Az igazi istentisztelet a könyörületes jóság gyakorlása.

A Kalvineumnak nevezett egyesület, amelynek célja otthont teremteni a protestáns lelkész-árvák számára, tegnap nagysikerű fényes ünnepséget rendezett az otthon alapja javára Székelyhidon. Az ünnepség fényét élénken emelte Balthazár Dezső debreceni református püspöknek a jelenléte s emlékeztetése tette az a magasröptű, liberális beszéd, amellyel a püspök az ünnepséget megnyitotta.

A Kalvineum ünnepségén, amelyet az egész környék intelligens közönségének jelenlétében a székelyhidi fürdővendéglőben tartottak meg, Balthazár Dezső debreceni püspök, gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok és Kiss

Ferenc püspökladányi esperes társaságában jelent meg. Megérkezésekor a közönség lelkesen ünnepelte a főpapot, aki a jóságos cél érdekében apostolkodik.

Az ünnepséget Balthazár püspök beszéde nyitotta meg, aki a Balthazár püspök jóságos cselekedeteiből indulva ki költői szárnyalásu igékkel fejtette ki, hogy nem az a templom, amit annak neveznek, a külső és belső fényteltség körülvevő hajlék, hanem a szivekben van az igazi templom, amelyek a jóságos cselekedetek ki nem apadó forrásai. Nem az az igazi istentisztelet — mondotta — amelyet külsőségekkel a templomban tartanak, hanem a könyörületes jóság gyakorlásával tiszteljük igazán az istent, amidőn a támaszra szorulókon, elhagyott árvákon segítünk és könyörülünk. A könyörület istene nem tesz különbséget vallás és vallás között, azért a jótékonyt mint jó testvéreknek, szeretettel kell, hogy az emberiség együttérző nagy szolidaritásban ápolja.

A költői szépségű beszéd óriási hatást tett a közönségre, amely percekig zafosan ünnepelte a püspököt.

Ezután dr. Penkert Mihályné szavalt nagy hatással, majd Kondrád László érmihályfalvi ügyvéd felesége adott elő nagy hatással több sikerült zongora számot, amit F. Károlyi Leonának, a kiváló művésznőnek énekszámai követték, Várady Aladár zongorakísérete mellett. A közönség a művésznőt szünni nem akaró tapsal jutalmazta.

A szép ünnepet Kiss Ferenc püspökladányi esperes fekölts zellemű beszéde zárta be. Az esperes azt fejtette ki, hogy a lelkész-árvák gondoskodni kell, mert ha az apa meghal, nem marad utána, mint a palást és körülötte az éhező árvák. Köszönetet mondott az eszme támogatásáért s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha a Kalvineum iránt mindentűn olyan lelkesedés nyilvánul, mint Székelyhidon, ugy a nemes és humanus terv hamarosan megvalósulhat.

Az aradi Golgothán.

Irta: KIRALY PÉTER.

Kik szembenéztek száz meg száz halállal
Mégvédeni a hazát és a trónt...
Istent böcsmerlő bécsi parancsszóra
Legyilkolták itt őket a bakók.
— Amig mi könyben, vérben, gyászban nyögtünk
A tizenhárom vértanu felett:
Számunkra Bécsben tovább készítették
A rabláncot, a hóhérkötelet.

A sorsunk ma is épp ogy irtóztató...
Bécs annak örül, ami nekünk fáj,
Vérünk hullása, — fajunk pusztulása:
Császári gyönyör, királyi halál!
— A tizenhárom vértanu emlékét
Örizzze meg a hálás kegyelet...
Az ő szellemük fogja majd széttepni
A rabláncot és hóhérkötelet!

A kereszturi fakir.

Irta: BATTYAN RADÓ.

Tóth András kereszturi földesgazdát mindenki kemény, határozott természetéről ismerte. Ha ő valamit kimondott, akkor annál körömszakadtig kitartott, senki áltól elterelni nem tudta. Nyakassága már nem egy kelemetlenséget szerzett neki, de amit most produkált, az még a legkiválóbb india ifakirnak is, ki pénzért mutogatja nagy tehetségét — javára vált volna.

Tóth András a minap valami csekélységen össze küömpözött hitelestársával, született Szabó Zsuzsánnával s mivel az asszony is az idők folyamán elsajátította férjeura természetét, — sehogysem akarta annak igazát elismerni.

Tóth Andrást felesége kitaró makacssága annyira kihozta a békélüresből, hogy kapta magát és elment az asztaloshoz, lemérette magát és diszes koporsót rendelt magának.

Az asztalos váltig faggatta, hogy minek

neki a kicsattanásig életerős férfinak a halalos nyoszolya, Tóth uram csak egyre hajtogatta: — Kell nekem szomszéduram, csak csinálja, a többire pedig ne legyen gondja.

Délután megjött a koporsó. Tóth András ünnepelőbe öltözött s mint akinek rendben a szénája, beleteküdt a rézveretes koporsóba. Aztán a következőket mondotta bámuló feleségének:

— Most én meghalok s mindaddig fel nem támadok, ha Gábor arkangyal fujná is meg örökéletre riasztó harsonáját, amig te asszony bocsánatot nem kérsz makacsságodért s meg nem ígéred, — hogy soha én velem nem ellenkezel.

Az asszony hatalmas kacagása volt a válasza, de erre már semmit sem szólt a nyakas Tóth András.

S most kezdődik Tóth András uram fakir-sága. Eljött a vacsorázás ideje. — Az asszony a koporsó mellé terített, hogy az izes, csiklandozó illet egyenest a mozdulatlanul s lehunyt szemmel fekvő Tóth uram orrát birizsgálja. — De Tóth András feködt rendületlenül.

Másnap is ugy maradt minden. Az asszony munkája után látott, a «tetszhalott» — mert hiszen neki tetszett a komédia — pedig ott feködt a koporsóban.

Déli harangszókor már kissé türelmetlenül ült az asztalhoz Tóth Andrásné. Hívta, édesgette az urát, de az nem válaszolt. Feküdt némán, szóltanul, mint akit már semmi sem érdekel a világon.

De ennek már fele se tréfa — gondolta az asszony, s bármint röstelte is, hamar elfutott az orvoshoz, kit lóhalálban hozott haza.

Az orvos megvizsgálta Tóth Andrást, az tört mindent, de meg nem moccant, választ nem adott, bármit is felelt vele.

Az orvos faggatta Tóthnét, hogy mi leli az urát, de az nem mondta el az igazi okot.

Ott álltak tanácstalanul. Az orvosi tudó-

mány nem tudott Tóth András makacssága ellen orvosságot.

Három napig feködt így a kereszturi fakir. Az asszony már kétségbe volt esve, se nem ivott, se nem evett, csak naphosszant sirt s tördelte kezeit.

Tóth András uramat pedig az orvosok mesterségesen táplálták orron keresztül, mert száját megnyitni semm iföldi erővel nem tudták.

Az asszony a sok kesergéstől már ugy nézett ki, mint egy valóságos hulla. Ott térdelt a nyitott koporsó előtt s imádkozott.

Egyik szomszédasszony jött éppen, hogy vigasztalja. Beszédközben végre Tóth Andrásné kibökte, hogy az ura mikor lefeküdt a koporsóba, azt mondta volt, hogy addig fel nem támad, amig az asszony szentül meg nem ígéri, hogy ezentul vele ellenkezni nem fog.

— S megkérlete az urát? — kérdezte a szomszédasszony.

— Nem én! — felelte Tóth Andrásné.

— De rögtön menjen oda és kérlelje meg — szöit erélyesen Buzás Jánosné, a szomszédasszony, s kezével nyomtatékosan a koporsó elé toltta.

Tóth Andrásné megtörtent döit nyakas ura elé s kérte támadjon fel, soha többé ellenkezni nem fog.

Tóth András, amint az asszony kérlelő szavait befejezte, kiépetit a koporsóból meg nézt hány az óra, fogta kalapját, botját, elköszönt s ment dolga után, mintha semmi sem történt volna.

Az utca ugy megélenkült egyszerre, mint mikor vásári komédiások dob és sipszó mellett kihirdetik az estél művészi előadást, mindenki akarta látni a feltámadott Tóth Andrást.

Az pedig a sok kérdezősködésre csak vállát vonogatta s azt mondta:

— Megmondtam, hát megcselékedtem!

S azóta szent a béke a nyakas Tóth András s hites felesége született Szabó Zsuzsánná között.

Elfüstölt milliók.

A múlt félév dohányzási statisztikája.

A magyar királyi dohányjövédéki központi igazgatóság most tette köze a dohányzásnak az elmúlt félevről szóló statisztikáját. A statisztika adatai szerint ez alatt az idő alatt 15.317 kilogramm burnót fogyott el, ami a múlt év hasonló időszakában eladott mennyiséghez képest 10.6%-esének felel meg. Pipadohányból 339,651.483 csomagot adtak el.

A szivarok közül a regalitásból 2,477.100 darab, trabukkóból 18,780.400 darab, britanikából 11,838.800, millaresből 892.500, operasból 2,281.400, kubából 51,215.300, rositából 4 millió 867.200, portorikóból 62,876.290, virginiából 5,898.000, brazil, virginiából 635,100, vegyes külföldi szivarból 161,231.280, rövid szivarból 16,291.000, deiciásból 343.000, Vevey Longsból 512.550, darab fogyott el.

A szivarok keletkezése általában egy %-kal emelkedett.

A cigaretták közül a szopóka nélküli nilusból 100-as dobozokban 12.600 darabot, 20-as dobozokban 293.480 darabot adtak el. A szopókával ellátott nilusból 41.500, illetve hét-száznegyezer 960 darab fogyott el. Eladtak ezenkívül 3,419.400 darab stambult, 10,072.415 darab szultánt, 20,047,250 királyt, 2,802.230 darab hunniát, 10,823.900 darab menfiszit, — 479,311.150 darab hölgyet, 40,622.900 hercegovinát, 67,987.000, sportot, 5,818.190 darab dunát, 4,915.200 jeniidét, 491,781.600 drámát, 108,693.700 virginiát és 152,713.000 darab magyar cigarettát.

Az emelkedés összesen 5.7%-ának felel meg.

Lugvizkivonatból 14.292 kilogramm fogyott. Valódi havanna-szivat 17.700 darabot adtak el, ami a múlt év hasonló időszakában eladott mennyiséget tekintve 46.4% esésnek felel meg. Pénzértékben összesen az általános forgalomban lévő gyártmányokból 77,411.715 korona, a belföldi különlegességi gyártmányokból 8,356.722 és a külföldi különlegességi gyártmányokból 1,767.730 korona folyt be az államkincstárba. Pénzértékben 6.5%-kal emelkedett a dohányárak forgalma.

Kettős szerelmitragédia

Halálba a tisztvizsga miatt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnep délben öngyilkosságot követett el egy budapesti urileány, Burián Erzsébet, szüleinek Kossuth Lajos-utcai lakásán.

A kétségbeesett szülőknek sejtelmük sem volt róla, mi adta életerős ifju leányuk kezébe a gyilkos fegyvert. S ma este meg adta a választ a titokra egy másik pisztolylövés, amely egy fiatal tiszthelyettesnek a fejét roncsolta szét. A két fiatal lélek szerelmes volt egymásba, és nem győzte kívánni azt az időt, amikor egyesülhetnek. A leány kijelentette a tiszthelyettesnek, hogyha szeptemberben megbukik a tiszt vizsgán ő föbelövi magát. A tiszt helyettes megbukott és Burián Erzsébet beváltotta a szavát, végzetes tettével maga után sodorva a halálba egy másik reményteljes életet is.

A Hungária-köruton lévő Andrassy-kaszárnyában ma este ifju Makk Jenő, a 4. tábori tüzérezred zászlósa agyonlőtte magát és meghalt.

A telefonközlésre azonnal kiment egy bizottság a kaszárnyába, mely az öngyilkosság dolgában megindította a szokásos vizsgálatot. Az eljárás során az öngyilkos tiszt helyettes lakásában egy nyitott levelet találtak, mely a következő rejtélyes mondatot tartalmazta:

«Egy Makk megtartja a szavát, ha meghal is.

A vizsgálatot vezető százados a levélre vonatkozóan kihallgatta a zászlós barátait, a kik azután csakhamar megoldották a rejtélyesnek látszó bucsulevél szövegét. Kiderült, hogy Makk Jenő udvarlója volt Burián Erzsébet urleány, aki tegnap délben agyonlőtte magát szüleinek Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt levő lakásán. A leány tragédiáját Makk tegnap este tudta csak meg nővérétől, Makk Lindától, aki a laktanyai lakásán vizsgatolás céljából meg látogatta. A lesújtó hír borzasztó csapással volt a szerelmes tiszt helyettesre, aki többször kijelentette, hogy a leány halálát nem éli túl.

Az életunt zászlós az öngyilkosságot pont nyolc órakor követte el. A mint megállapították, tettének elkövetése előtt bezárkózott, megírta pár szavas bucsusorát s azután a pamlagon jobb halántékán lőtte magát.

Hoitástét beszállították a katonai csapatkórház halottsházába.

A bécsi revolvermerénylet.

Mit mond egy szemtanu.

A Reichsratban tegnap történt revolvermerényletet Kuranda udvari tanácsos, képviselő, imnt szemtanu a következőképp beszéli el:

Adler képviselő beszéde közben arccal éppen a karzat felé fordulva állottam, mikor egyszerre csak a karzatról elhangzott éles kiáltás keltette fel a figyelmemet és láttam, amint egy fiatal ember, aki a padsorok mögött állott, hirtelen előugrott és kinyújtott karrai egy Browning-revolvert tartott előre. Fénycsóvát láttam feltörni, amit dördülés követett. Ezután gyors egymásutánban még további három dördülést hallottam. A négyeszeri lövés nem tartott tovább fél másodpercnél. Egész világosan láttam, hogy a fiatal ember csak egyenesen maga előtt lőtt. A merénylet még ötödször is löni kart, de a dördülés nem következett be. Nyilván a fegyver felmondta a szolgálatot. Amint más-tól tudom, a merénylet azt kiáltotta:

— Eljen a szociálisták! — mire megfordult és nem futva, bár gyors léptekkel, el akarta hagyni a karzatot, a teremszolgák azonban feltartóztatták. A szociáldemokrata képviselők, akiknek háta mögött én állottam, eleinte nem akarták elhinni, hogy éles lövések történtek, hanem abban a feltevésben voltak, hogy mindössze vak lövésekről van szó. Hallottam is, amint kiáltották:

— eN hagyjátok magatokat becsapni! Csak vaklövések történtek! — míg egyik szociálista képviselő hozzátette:

— Fogjátok meg, hogy megállapítsuk, hogy agent provocateur-rel van dolgunk!

Más képviselők pedig recitálták a francia kamara egykori elnökének, Dupuy-nak szóló ígéretek ismertetését, melyet akkor tett, mikor az üléssterembe bombát dobta:

— La seance continue! (Az ülés folyik.)

Közben azonban megállapították, hogy éles lövések történtek. Az egyik golyó Stürgh és Hochenburges miniszterek mellett süvített el, egy másik a jegyzők emelvényének a közelében a falba irodott. Simonivici jegyző az egyik golyót fel is vette és átadta az igazságügyminiszternek e szavakkal:

— Nagy veszedelemtől menekült meg!

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.**

SZINHÁZ.

Ma este szinre kerül "C" bérletben: Bőregér.

(Vig operette Hoffner es Genétől. Zenéjét szerette Strausz János. Rendezi Kassay K.)

Einstein . Kassay Falkó . . Falussy
Rozalinda . Zilahyné Blind . . Békéssy
Frank . . Deésy Adél . . Borbély
Orlovsky . Csanádi Frosch . . Ligei
Alfréd . . Solti Ida . . . Torday

Heti műsor. Hétfőn: Ezred apja, énekes bohózat „A” bérlet. **Kedden:** Babuska, operett „B” bérlet. **Szerdán:** Utánam, színmű „C” bérlet. **Csütörtökön:** Sárga lilium, színmű „A” bérlet. **Pénteken:** Ezred apja, énekes bohózat „B” bérlet. **Szombaton:** Ezred apja, énekes bohózat „C” bérlet. **Vasárnap délután:** Igloi diákok, daljáték. **Vasárnap este:** Aradian Zsuzsi, operett (premier) Kis bérlet.

Bánk Bán.

(Ünnepi előadás a városi színházban.)

A debreceni színház az aradi vértanúk gyászos emlékezetű október hatodikán ünnepi díszelőadást rendezett, amely alkalommal szinre került Bánk Bán a legigazabb, legmagyarabb tragédia. Az október hatodikát, de akármilyen nemzeti ünnepet nem is lehet a színházban semmi mással méltóbban megünnepelni, mint éppen a Bánk Bán előadásával.

Az ünnepi előadás Zivuska Andor jönevű debreceni író «Fohász» című dráma iköltémével vette kezdetét. Vajda Ilonka szavalta el nagy hatás mellett, a pompás, költői szárnyalású verset, amit a közönség lelkesen megtapsolt. Zivuska Andornak különben nem ez az első sikere, amit ma este a színpadon aratott. Ugy ösmernjük őt Debrecenben, mint a nemes, szép ideálokért lelkesedő költészet egyik tiszteltremelő alakját.

Ezután következett a Bánk Bán előadása. Elmondhatjuk róla, hogy nemcsak a neve volt ünnepi előadás, hanem ünnepivé tette a színtársulat lelkes buzgalma. Régen volt már a debreceni színház akolyan szép estélye, mint a mai, ami csak azt bizonyítja, hogy lehet Debrecenben a komoly művészettel is sikereket elérni. A színház magasabb rendű művészi feladatai mind jobban ékzdenek kialakulni. Nem igaz az, hogy a debreceni közönséget csak léha operettek és trágárságok érdeklik. Nem. A színházak művészetének, újabb, nemesebb irányban való terelődésével minékünk is lépést kell tartanunk.

Még egyszer mondjuk: a ma esti Bánk Bán előadásra büszke lehet a debreceni színtársulat drámai része. Legelsősorban Thury Elemért kell megdicsérnünk a pompás rendezésért. A kiünö összjáték is az ő figyelmes keze munkájára vall. Ki volt dolgozva ennek a darabnak az előadása a legapróbb részletekig — ez tette igazán ünnepivé az ünnepi előadást.

A szereplők egytől-egyig sokat buzgólkodtak a darab ünnepi sikere érdekében. Thury Bánkja egyike legjobb alakításainak. Széles körültekintéssel, mély tanulmányal és nagy önmérséklettel tette elsőrangúvá Bánk Bán szerepét. Szilágyi Ernő sokat fejlődött hatalmasat fejlődött, mióta nem láttuk. Nagy terhet vállalt magára, amikor megakarta játszani Peturt: buzgalma dicséretet érdemel. Bérczy Ernő és Kemény Lajos is hozzájárultak pompás alakításukkal a mai est sikeréhez. Csige Böske Melindája volt az est fénypontja, mintha csak az ő testére szabták volna ennek a finom, érdekes női alaknak a szerepét. Nagyon hosszan megdicsérhetnénk Thuryt, de megelégszünk vele, ha azt mondjuk, hogy új színekkel és érdekes finom nünaszokkal világította meg az örök problémát: az asszonyi lelket. És azt hisszük, hogy ez elég.

A többi szereplőkről is csak jót mondhatunk: Deésy, Kemény, Kelemen, Békéssy, Uty Gizella mindnyájan kitünően megállották a helyüket. Császár Kamilla nagyon bájos jelenség volt.

Bőregér. Ma este kerül színre Strausz örök szép operettje, a «Bőregér». A társulat teljesen újonnan tanulta be e reprézt, melyben alkalma lesz az énekes személyzetnek tanúságot tenni képességeiről. Az érdekes előadáson lép fel először Zilahyné S. Vilma, Rosalinda szerepében. Az új tenorista az énekmester szerepében mutatkozik be, Borbély Lili Adél szobalány szerepét, Csanády Irma Orlovszki herceget, Idát Tordai Erzi, Falket Falussy, Eisensteint Kassay, Frankot Dési, Froschot Ligeti Lajos játsszák. Az előadást Mártonfalvy György karnagy vezényli és Kassay Károly rendez.

Vasárnapi előadások. Holnap, vasárnap két előadást tart a társulat. Délután három órai kezdettel mérsékelt helyárral a «Cigány szerelem» operett kerül színre az idei évadban először. Az elsőrangú kiosztással nagyobb szereppel foglalnak helyet Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Csanády Irma, Falussy István, Solti Ernő, Kassay, Dési, Ligeti és Békessi. — Este rendez helyárral az idei színpadi termékek egyik leg sikerültebb énekes bohózatának lesz az első bemutató előadása. Az «Ezred apja» páratlanul kacagtató ötletes bohózat, melyben kedves énekszámok, pompás táncok vannak. Kitérő szerephez jutottak Borbély Lili, Csanády Irma, Papp Tusi, Kassay, Dési, Kemny, Ligeti, Bérci Ernő és Székely Gyula, ki a címszerepet játssza.

Tar Mihály bandája.

Elítélték a hajdumegyei népcsalókat.

Három napig tárgyalta a debreczeni királyi törvényszék Tar Mihály és társainak az ügyét. Három napi börtönyt követően ma ítélték el a bűnösöket, akik ravasz módon fosztogatták a hajdumegyei népet.

Tar Mihály először csak szerény adás-vételi és pénzkölcsönzési irdoát nyitott a Hatvan utcán. Később azonban első sikerein vérszemét kapott és nagyobb fába vágta a fejszéjét. Valóságos bandát, bünszövetkezetet létesített, a hajdumegyei nép becsapására, kiuzsorázására, és kizsákmányolására.

Tar Mihály ravasz ember, aki agyafurttal bánt el a hálójába került emberekkel. Ügynökeivel valóságos felhajtást rendezett az egész vidéken. Különösen a biztosítási ügyekkel követett el a «vezértitkár» ur sok gazságot. Sok-sok szegény, hajdumegyei család átkozta azt a pillanatot, amikor Tar Mihályt megösmerték.

Nem volt olyan ravasz furtang, olyan agyafurttal becsapási mód, amát Tar Mihály és bandája fel ne használt volna a hálójukba került emberek kiszorítására, becsapására. A fővezért, Tar Mihályt 30 rendbeli család vétségében mondotta ki bűnösnek a kir. törvényszék, aki még ezenkívül közokiratot is hamisított. Tar Mihály és társai felett a törvényszék szigorúan ítélkezett. Azt hisszük, hogy egyszer és mindenkorra megmenekülünk ezektől a népcsalóktól, akik annyi furfanggal és ravaszsággal uzsorázták ki az egyszerű nép bizalmát.

Ma délelőtt 10 órakor hirdette ki Tóth Aurél a büntető tanács elnöke az ítéletet.

A bíróság Tar Mihályt 1 rendbeli család vétségében, melyet Mészáros Károly kárára követett el, további 1 rendbeli közokirathamisítás vétségében és 29 rendbeli család vétségében talált bűnösnek s ezért 3 évi börtönrre ítélte, ezenkívül 29-szer 10 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Nem fizetés esetén újabb 29 napi elzárást szenved el. A bíróság kitöltöttnek vett 2 hónapot a vizsgálói fogságból.

Mocsári András 1 rendbeli magánokirathamisításban, 21 rendbeli család vétségében mondatott ki bűnösnek s ezért 1 évi börtönt,

továbbá 21-szer tíz korona pénzbüntetést kapott.

Kiss Bálint 14 rendbeli család vétsége bizonyságot, mely miatt 4 havi fogházra és 140 korona pénzbüntetésre, esetleg még 14 napi fogházra ítéltetett!

Hart Vilmost két havi fogházzal és 60 korona pénzbüntetéssel sújtották.

Körtvélyesi Antal felmentették.

Tóth Aurél elnök az ítéletet hosszasan megindokolta. A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak felebbeztek.

Igyuk a borainkat.

A borértékesítés bajai.

Itt a szüret és vele a nagy gond, vajjon el tudjuk-e adni most termésünket? Vajjon lesz-e rá egyáltalán vevő? Ha lesz, vajjon adnak-e érte elfogadható árat? Bizony a hajdani vig szüretet ma már sok gond és küzdelem kíséríti. Borértékesítési viszonyaink rosszak és folyton romlanak.

A filoxera pusztítása után egy néhány éven keresztül bortermésünk nem elégtelen volt a szükségletet, a szükségletet pedig ki kellett elégíteni bármiképpen is. Így aztán borkereskedelmünk mezején mindenféle dudva bujt elő s hatalmasodott el; tisztességes kereskedőinket kifosztotta, elnyomta. Borkereskedelmünk elzülött annyira, hogy erre szőlőgazdáink már nem is támaszkodhatnak. S mert mégis támaszkodnak, azért esik aztán kéiszeres súlyjal szőlőgazdáinkra az a nyomoruság, hogy a termés 80 százaléka a szüretkor egyszerre kerül piacra.

Boraink úgy a termelőnél, mint a kormárosnál — kevés kávéval — rosszul kezeltetnek. A fogyasztó sohasem tudja, hogy azt a bort, amit a kormárosban rendel, megtudja-e inni. Sok kormárosban már nem is árulnak bort, mert az csakugyan romlik, részint a rossz kezelés, részint a lassu fogyasztás miatt. A sört zárt palackban, egészséges, tiszta minőségben jól behűtve szolgáltatják ki a legkisebb kormárosban is, a bor ott áll egy nyitott kancsóban romlottan, melegen; hozzávaló szén-savas vizet az ember ritka helyen kap.

Nagyobb mennyiségű egyöntetű borunk nincsen, ahány hordó, annyiféle bor; mire a fogyasztó közönség egy bort megismer, már az el is fogyott. Peigd ha az ember egy bizonyos minőségű borhoz hozzászokik, akkor egy más minőségűt már nem vesz olyan szívesen meg akkor se, ha ez jobb. Így aztán lassan-lassan a bortól mind elszoknak az emberek és isznak sörtöt vagy pálinkát. És ez képezi szőlőművelésünknek ma legnagyobb veszedelemét. Nincs módomban vármegyénk sörbehozatalát számszerűleg kimutatni, de egész nyáron láthatjuk vasutaink a sörgyarak vagonjait jönni-menni és ahol ilyen vagon bejön, annyi ezer koronával leszünk szegényebbek, pedig sok ilyen vagon bejön. Milyen jó volna, ha ez a sok ezer korona inkább bortermelésünk javára fordulna és itt maradna köztünk.

Fel kell vennünk a versenyt a sörrel! Kelemesebbet, jobbat, olcsóbban és könnyebben hozzáférhetőleg kell adnunk a borban a sörnél.

A sörgyarak óriási mennyiségben egyöntetű, tiszta, egészséges, kellemes, alacsony szesz tartalmú, szén-savval telített, üde illatú készítmények, azt gondosan jég közé csomagolva küldik jól berendezett raktáraikban, ahol azt tovább is megfőzően kezelik s zárt palackokban adják tovább a kormárosoknak, ezeknek aztán annyi gondjuk van, hogy a palackozott sört hidegen tartsák.

Nagyon erős és jól szervezett ellentétel kell megküzdeni elhagyott, elnyomorodott, elzülött borkereskedelmünknek, de a küzdelem nem reménytelen, ha elhagyatottságából kiemeljük és új életet viszünk borkereskedelmünkbe, sőt ha kellően egyesíteni és szervezni tudjuk erőnket, úgy egészen könnyen jutunk a legzebb sikerhez.

Gróf Tisza István és egy volt debreczeni káplán vitája. Szövetkezeti gyűlés Margitán.

Érdekes ellentétben keveredett Bröstel Lajos volt debreczeni káplán, jelenleg margittai katolikus plébános gróf Tisza Istvánnal.

Margitán ugyanis az országos központi hitelszövetkezet biharmegyei osztálya nagygyűlést tartott, amelyen a megnyitót gróf Tisza István mondotta, azt fejtegetvén, hogy a hitelszövetkezet mily áldásos működést fejt ki.

Utána Bröstel Lajos plébános számolt be a margittai hitelszövetkezet működéséről és hosszabb beszédben érvelt a közvetítő kereskedelem ellen s szükségesnek találja, hogy áruházak létesítése érdekében agitációt fejtsenek ki a hitelszövetkezetek.

Utána ismét Tisza István gróf emelkedett színpadra, kijelentvén, hogy Bröstel plébános beszédét nem hagyhatja szó nélkül, mert ő mindig híve volt a tisztességes közvetítő kereskedelemnek. Rácáfolván Bröstel szavaira, kijelenti: a szövetkezet előnye nem szabad a közvetítő kereskedelem kiszorítására felhasználni. Ő a maga részéről elítéli azokat, akik a kereskedelem ellen agitálnak és hangoztatják, hogy a szövetkezetek célja nem áruházak létesítése, hanem tisztán a nép anyagi boldogulásának és hitelviszonyainak megkönnyítése, takarékoságra oktatása. Isza István gróf szükségesnek tartván álláspontját hangsúlyozni, a nagygyűlés berekesztése után tartott banketten ismét kijelentette, hogy a szövetkezetek célja nem az, amit Bröstel fejtegetett.

Tisza István polemizálása a gyűlésen megjelentek közt nagy feltűnést keltett.

Hajszja egy eltűnt vagyon után.

Karosszék mint wertheim-kassza — Hol a 20.000 korona.

Az abbonyi csendőrség már hosszabb ideje igen bonyolult bűnygyben nyomoz, anélkül azonban, hogy a valóban zseniálisan kiesztelt bűntény szárait még csak a nagyjából is kibogozta volna.

A Magyar Allattartók Szövetkezetének — Abony pestmegyei községben nagy terjedelmű lótelepe van.

A telep gondnoka Balogh István, ki olyankor, ha a központ kiküldötté nincs Abonyban, maga bonyolítja le a telep üzleteit.

Nemrég Balogh közel 20.000 koronát vett be eladott lova után. A pénztár kulcsa nem lévén nála, rendes szokása szerint az iroda berendezéséhez tartozó egyik plüss-karosszék belső rejtébe rejtette a pénzt.

A nagy bevételt követő napon Balogh táviratot kapott a szövetkezet igazgatójának aláírásával, hogy azonnal utazzék Ceglédre. Alig távozott ez utasításnak megfelelően Abonyból, újabb távirat érkezett a következő szöveggel: «Irodaberendezés legközelebb induló vonattal címünkre felküldendő. Igazgatóság.» Balogh neje, ki nem tudta, hogy a berendezéshez tartozó egyik karosszék kicsoda értékét rejt magában, azonnal intézkedett és a félóra múlva induló vonat már vitte Budapest felé a küldeményt.

Balogh, mikor másnap este hazavetődött, kissé megdöbbsent ugyan, de nagyobb aggályai nem voltak, mivel abban a hiszemben volt, hogy a pénz teljesen jó helyen van. Aznap már nem kapván telefonösszeköttetést, másnap kora reggel telefonált a központba, honnan azonban azt az értesítést kapta, hogy semmiféle táviratot címére fel nem adtak. Most már sejteni kezdte, hogy csalásnak esett áldozatává és a legközelebbi vonattal Budapestre utazott. A ferencvárosi pályaudvaron megtalálta a feladott rakományt, de kétségbeesetten állapította meg már az első pillanatban is, hogy a butorok közül a legértéke-

sebb, a Wertheim-szekrény szerepét vivő káros szék hiányzik.

Az azonnal megindított nyomozás teljesen eredménytelen maradt. Annyit sikerült megállapítani, hogy az apokrif táviratokat feltűnően magas, barna ember adta fel a budapesti főpostán. De sem az, hogy az abony-budapesti vonalon hol és mikor vészelt el az értékes karosszék, sem pedig az, hogy ki a ravasz család tervezője s végrehajtója, ki nem derült. Maga Balog sem szolgálhat a legkisebb nyommal sem, szerinte senki sem tudhatott a karosszék titkáról és így előtte teljesen érthetetlen az eset.

Tripoliszt elfoglalták.

Az olaszok bevonultak.

A mai nap harctéri legnevezetesebb híre, hogy az olasz csapatok hajnali 3 órakor szakadatlan bombázás után bevették Tripoliszt, csapataikat partra tették s a városban uralkodó Sultána erődre kitűzték az olasz lobogót. Egy másik nevezetes sürgöny, amely válaszként monarchiánknak Olaszországhoz intézett intelmére, tudomásul hozza az olasz kormány parancsát, amely az olasz hadihajókat kiltja az adriai és jóniai vizekről s tilalmaz minden operációt az ottomán birodalom európai partjai ellen.

Tripoliszt bevették.

Róma, okt. 6. A Stefani-ügynökség jelenté Tripoliszból éjjel 3 óra 10 perckor indított távirattal: Ma délelben a Szultána erődre feltűzték az olasz zászlót, amit a hajóraj ágyú üdvölvéssel fogadtak. Az erődöt az expedíciós csapatok szállták meg, melyek a hadihajók védművi vonalán belül maradnak. A hadihajók részben a kikötőben, részben kis távolságra az epusztított erődítések előtt horgonyoznak.

Rendelet az ottomán partokról.

Róma, okt. 6. A Stefani-ügynökség jelenté: Az olasz kormány megújította határozott parancsát az összes hadihajókhöz, hogy semmiféle katonai operációt az adriai és jóni tengeren az ottomán partok ellen ne végezzenek.

Az olaszok kiutasítása.

Konstantinápoly, okt. 5. Az olaszok kiutasítása Törökországból hír szerint küszöbön áll. Ma első ízben bojkottálták az olasz árut, mely egy bolgár gőzösön érkezett.

Konstantinápoly, okt. 5. A francia nagykövet, aki ma ide érkezett, délután tanácskozott a nagyvezérral.

Törökország álláspontja.

Pétervár, okt. 6. Az itteni török nagykövet felhatalmazta az egyik moszkvai lap tudósítóját annak közlésére, hogy Törökország visszautasít minden oly békekötési ajánlatot, mely azon alapul, hogy Tripoliszt Törökország átengedje Olaszországnak. Törökország el van szánva arra, hogy tripoliszi birtokait fegyveres erővel védi meg.

Giasz mozgósítás.

Páris, okt. 6. Olaszország a vörös tengeri birtokainak védelmére az erythraei benszülött hadköteleseket behívta, úgy, hogy az erythraei tartomány védelmére most 20 ezer ember van készenlétben.

A török flotta sorsa.

Konstantinápoly, okt. 6. A török flotta legénységének és tisztikarának hozzátartozói és barátai nagy tömegekben valóssággal megszállják a tengerészeti minisztérium épületét hogy híreket kapjanak a török hajóhad sorsáról, miköben heves tüntetéseket rögtönöznek.

Banketteznek a miniszterek.

Róma, okt. 6. A miniszterelnök este 9 órakor Saechi közmunkaügyi miniszter és Fatta miniszter kíséretében Turinba utazott, ahol a liberális egyesület szombatn tisztelőre ezer terítékű bankettet rendez.

Az aradi gyászünnep.

A képviselőház koszorúja.

Az aradi vértanúk emlékűnnepét országos fénynyel ülték meg ma Aradon! Reggel hat órakor érkezett meg a budapesti személyvonattal dr. Berzevics Albert, a képviselőház küldöttségének vezetője, több képviselő és dr. Gál Jenő főrendiházi tag kíséretében. Az elnök a Fehérlő-szállóba hajtott, ott átöltözött és reggel kilenc órakor megjelent a minoriták templomában az ünnepi gyászistentiszteleten, amelyen Lakatos Ottó rendfőnök szolgáltatta a misét.

Az istentisztelet után gyönyörű, napfényes időben a szabadságszoborhoz vonult az istentisztelet közönsége. A szobornál az aradi nemzeti színház énekkara elénekelt a Himnusz, majd Keszler Ede színész elszavalta Pósa Lajosnak „Az aradi tizenhárom” című költeményét.

A város nevében dr. Szabó Ernő főreáliskolai tanár tartott ünnepi beszédet és tette le a város koszorúját.

Rögtön utána dr. Berzevics Albert, a képviselőház elnöke lépett az emelvényre és mielőtt a szobor talapzatára helyezte volna a képviselőház díszes koszorúját, megkapó szavakban emlékezett meg a vértanúk érdemeiről.

Rirchner Béla budapesti kiállító :: festőművész ::

kéпкиállítása

Debreczen, Teleki-utca 10. sz. alatt megnyit.

(A görög kath. templomhoz közel.)

A kiállítás nyitva egész nap. Díjtalanul megtekinthető.

UJDONSÁGOK

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Református templomainkban folyó hó október 8-án a következő főiskolai hallgatók fognak prédikálni: A nagytemplomban Hodossy Orbán, a kis-templomban Taricska Gábor, a Kossuth-utcai templomban Németh Károly, az istpotályi-templomban Para József.

— **Csánky Viktor kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Csánky Viktor hajdúvármegyei tanfelügyelőnek a nevelés terén szerzett érdemei elismerésül kitüntetéses címmel adományozta díjmentes utazási és tudjuk méltányolni a legmagasabb hatalmától elismerést, amely ez alkalommal egy májden tekintetben érdemes embert talált. Csánky Viktor kitüntetéséhez mi is őszinte szívből gratulálunk!

— **Ülések a városházán.** Ma délután a város szegényügyi bizottsága tartja ülését. Vasárnap délelőtt a város köztisztviselési és fuvarozási vállalatának felügyelő bizottsága tartja ülését, melyen az üzem megkezdésének intézkedéseiről lesz szó.

— **Állami felügyelet a tiszántúli református főgymnasiumokra.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a tiszántúli felekezeti református főgymnasiumokra nézve az állami felügyelet gyakorlásával Géressy Kálmán tankerületi főigazgatót bizta meg. A Géressy Kálmán felügyelete alá fognak tehát tartozni: a debreceni, bőszi, mező-nyí, hajdunánási, karcagi, kisújszállási, mező-turi református főgymnasiumok.

— **Ülés a vármegyén.** Hajdúvármegye köz-igazgatási bizottsága hétfőn reggel 9 órakor tartja meg október havi rendes ülését. Az ülésen az egyes szakreferensek fogják előterjeszteni a vármegye közigazgatásának múlt óráról szóló jelentéseit.

— **A patronázs-egyletből.** Mióta a fiatalok büntetéseit szabályozó törvény életbe lépett, az egész országban, úgy Debreczenben is megalakultak a Patronázs-egyletek. A debreczeni patronázs-egylet rövid fennállása óta is igen szép munkát fejtett ki a züllésnek indult gyermekek jótra vezetésével. Most pedig az egylet agilis titkára, Lovag Csiky Lajos igen életrevaló terv megvalósításával foglalkozik. A patronázs-egylet nemes munkájába be akarja vonni a teológus ifjúságot is, kiknek bizonyára előnyére válik az ez irányban munkálkodás s előkészíti őket a cura parochialis nehéz munkájának hiv elvégzésére.

— **Gyűlés a kollégiumban.** A kollégium gazdasági tanácsának építő bizottsága látogatott gyűlést tartott Orosz István biz. elnök elnökele mellett. A gyűlésen Varga Pál egyházi számvevő terjesztette be a bizottság 1912. évi költségvetési javaslatát, melyet az beható tárgyalás után úgy egészében, mint részleteiben is magáévá tett. A kollégium birtokában levő s kiadásra szánt földek bérbeadása tekintetében a végleges döntést a gazdasági tanácsnak tartotta fenn a bizottság. A gyűlés előadói tisztet Tóth Ferencz főisk. háznagy látta el.

— **Betöltetlen tanszékek** vannak a kolozsvári egyetemen. Három tanszék van üresen: néhai Jancsó György dr, továbbá Klupathy Antal dr és Haller Károly dr tanszéke. Ennek következtében az egyetemen az előadásokban zavar állott be. E bajok orvoslása végett a kari ülés közelebb összeül, hogy a három üres tanszék betöltésére nézve proposícióit megtegye.

— **Uj ügyvéd.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a debreceni ügyvédi kamara névjegyzékébe dr Péntes Miklós ügyvédjelöltet felvette. Az új ügyvéd a napokban nyitja meg irodáját.

— **Bizottsági gyűlés.** Az ipartestület békeltető bizottsága ma délután 5 órakor népes gyűlést tartott s zárt ülésben az egyes ipartestületi tagok közt felmerült vitás esetekben döntött, majd folyó, belső ipartestületi ügyeket vett tárgyalás alá.

— **Kevesebb a jogász.** Már Budapesten feltűnt, hogy az egyetemre beiratkozott jogászok száma több mint 200-zal apadt. Debreczenben is nagyot csökkent a hallgatók száma, mely különösen az I-ső éves hallgatók között szembeötlő. Ugy látszik, mégis mutatkozik a jogi oktatás reformjának hatása.

— **A szegények dolga.** Tegnap délután a város szegényügyi bizottsága K. Tóth Mihály tanácsnok elnökele alatt ülést tartott, amelyen Kiss Lajos szegényházi gondnok tett jelentést a szegényház viszonyáról. A bizottság még több folyó ügyet intézett el s döntött néhány szegényember beutalása felett.

— **Országos jogászygyűlés.** A Magyar Jogászygyűlés által összehívott Országos Jogászygyűlés október 15—19 napjain tartatik meg Budapesten a kamara helyiségeiben. Az érdekes gyűlésen, mely iránt jogászörökben nagy foku érdeklődés nyilvánul meg, sok fontos gyakorlati kérdés kerül eldöntésre, melyből bizonyára nagy haszon háramlik joggyakorlatunkra. Értesülésünk szerint Debreczenből is több neves jogász fog az érdekes gyűlésre felutazni.

— **Öngyilkos főhadnagy.** Budapestről jelentik: Tegnap reggel az Adria-szállóban öngyilkossá lett Precupa Simon, a 32. gyalogezred főhadnagya. Precupu reggel borotvával átvágta balkeze ereit, a borotvát visszatette tokjába, harisnyás lábbal járkált a véres padlón, majd lefeküdt a párná alatt Browninggal felbőltötte magát, a golyó a jobb halántékon repült be, átjárta az agyvelőt, rögtön megölte a hatalmas testalkatu embert, és a baloldalán jött ki. A főhadnagy már régen volt ebben a rangban, mulatós ember volt, óriási mennyiségű söröket szokott esténként meginni. Anyagilag is rosszul állt, ezekért lett öngyilkos.

— **Adomány a Patronázs Egyesület részére.** Egy ifju urleány, aki azonban nevét nem óhajtja nyilvánosság elé bocsátatni, patronázs egyesületünk nemes céljait méltányolando, tiz koronát küldött annak javára hozzám. A pénzt természetesen azonnal rendelkezési helyére szolgált, fiatal urleány egyesületünk vezetősége nevében kifejezett hálás köszönetünket. Debreczen, 1911. okt. 6. Csiky Lajos, patr. egy. titkár.

— **Öt hónap egy gyi kosságért.** A zombori törvényszék érdekes ítéletet hozott egy fiatalkoru bűnös gyilkossági ügyében. A vádlott a tizenkétéves Nikolajevics Mamecsillo pékinas volt, aki egy tésztavagó késsel leszurta Kink Jován nevű inastársát. A nagyerejű, hatalmas termetű Kink mindig bántalmazta a kis Nikolajevicsét, aki végül a pékműhelyben felkapott egy tésztavagókést, és leszurta kinzóját. A törvényszék az enyhítő körülményekre való tekintettel halált okozó súlyos testisértés miatt ítélte el a vádlottat 5 hónapi fogházra, amiből másfél hónapot kitöltöttek vett.

— **Kisvárdai löversenyek.** A folyó évi október hó 8-án tartalmak meg a «Kisvárdavidéki Gazdakör» által évenként rendezni szokott löversenyek. A nevezések azt mutatják, hogy eme jó hírű versenyek iránt sportkörökben évről-évre fokozottabb érdeklődés mutatkozik. Itt látjuk a vidéki versenyeken részt venni szokott legjobb istállók jóvait. A Gazdakör vezetősége fáradságot nem ismerő buzgalommal ügyekszik a versenyeknek minél magasabb nivón való tartására és ezen törekvését évről-évre a legjobb siker koronázza.

— **Gyi kos földmives.** Szatmárról jelentik: Közösen munkáltak feles földet Hajdu Sándor és Anca László farkasaszoi lakosok. Mikor a termés betakarításának az ideje következett, Anca László a közös földön termelt tököket mind magának hordta haza. Hajdu e miatt kérdőre vonta Ancsát, és szóváltás után agyonütötte. A gyilkost letartóztatták.

— **Haláltak.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő elhalálozások jelentettek be: Szabó Károly ref. 4 hónapos, Horváth Etelka ref. 3 éves, Tóth István ref. 6 hónapos.

— **A szoboszlói rejtélyes eset.** Tegnap hirt adunk Parról, hogy Szoboszlón gyanus körülmények között halt meg Balla János odavaló földmives. Ma az a jelentés érkezett a debreczeni kir. ügyészséghez, hogy Balla halála ügyében a vizsgálat kétségtelenül megállapította az öngyilkosságot. Az ügyészség a holttest eltemetését ezek után megengedte.

TÁVIRATOK.

A monarkisták betörése.

Páris, okt. 6. Lisszabonból jelentik: Hír szerint számos monarkista összeesküvő a határt ma éjjel átlépte és több népes községet elfoglalt.

Megpofozott osztrák képviselő

Bécs, okt. 6. A hatodik kerületben tegnap éjjel a keresztényszocialisták népgyűlést tartottak, amelyre sok szociáldemokrata is befurakodott. Szót is kért egyikük és hevesen megtámadta a keresztényszocialista pártot, amelynek ütött a végórája. Beszélt aztán az építkezési hitelbankról, amelyről azt mondta, hogy dr Gessmann volt miniszternek ez az alapítása szélhámosság. Ebből verekedés támadt. — Kunschak képviselőt kegyetlenül éverték és felpofozták. Végre jött a rendőrség és kiűrtette a termet, de a rendbontó szónokot előbb a keresztényszocialisták irgalmatlanul helybenhagyták.

Berstein megint katona.

Páris, okt. 6. Henry Bernsteint, aki tudvalegőleg dezertált a francia hadseregből, majd amnesztiát kapott, de betegsége miatt felmentették a szolgálatból, most saját kéreimére újból felvették a hadseregbe, melynek egyik gyalogos tüzérezredéhez osztották be. A drámairól ellen az Aprés moi című darabja előadásakor a nacionalisták erős tüntetéseket rendeztek, éppen azért, mert dezertált a francia hadseregből.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Déli zárlat. —

Október 6.

Az árak 50 kilogrammonként	
buza okt.	12 14—12 05.
buza apr.	12 27—12 22.
rozsa okt.	10 43—10 35.
zab május.	— — — — —.
zab okt.	9 40—9 43.
Tengeri szept. 1911	— — — — —.
Tengeri máj. 1912..	8 51—8 50.

Értéktözsde. Magyar hitelrészvény 836 —
Osztrák hitelrészvény 641 25.

Friss tengeri soronkívüli szállítása. A királyi államvasutak igazgatósága a folyó évben is intézkedett az iránt, hogy a morzsolt új (friss) tengeri, akár zsákokban, akár ömlesztett (all rinfusa) állapotban kerül feladásra, folyó évi október hó 1-től kezdve visszavonásig, későbbben azonban 1912. évi február hó végéig — az élő állatok, a friss hus, a friss gyümölcs, a friss főzelék és a fűjésküldemények kivételével — minden egyéb kocsirakomány teheráru és gabonaszállítvány előtti sorrendben kívül, de az új (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsiba és szállíttassék el.

Ismét fölemelték a zsákárakat. Az Egyesült osztrák-magyar jutagyráe két héten belül most már harmadszor emelik föl a jutárákat, amely szokatlan körülményt azzal indokolják, hogy nincsenek nyerskészletek. A legújabb áremelés zsákoknál és szöveteknél 3 fillér, fonálnál két és fél fillér métermázsánként.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás

Rábeszélte, hogy az árva pénzsládáját még ebgszer lopják el: közösen.
Kucez eleinte elémült e gondolattól; de a Pozsár elleni gyűlölet ugyszólván gyökere volt már életének, Puczér pedig sokkal meggyőzőbben tudta őt a dolog sikeréről biztosítani, semhogy a különben is már elméjében végkép elgyengült ember komolyan ellenállhatott volna.
Elhatározták tehát, hogy a pénzt ládástól ellopják, a ládát aztán az erdőbe viászik, ott

feltörik, a pénzen közösen megosztóznak, a ládát pedig a sűrűségben elássák.

A rablás kivételére éppen az nap éjszakáját jelölték volt ki, amelyben Récze Marci az asztal alá itta magát.

Ezt a napot a legalkalmasabbnak tartották a gonosz tett végrehajtására: mert Pozsár József a község ügyeiben éppen a megye székvárosába ment, Zsuzsi asszony pedig az éjszakát Ilusnál fogja tölteni, és így akadály nélkül férközhetnek majd a szobába.

Rövid idejű értekezés után aztán elindultak.

Alig azonban, hogy a szobát elhagyták, Récze Marci is előbujt a pad alul és bámész szemekkel kezdett a szobában körültekinteni.

Még nem aludta volt ki egészen mámorát, azért a két ember beszélgetéséből is csak annyit értett, hogy valamit el akarnak vinni; de hogy mit? arról nem volt tiszta fogalma; mert maguk a tolvajok sem emlegették a tárgyat.

Azt gondolta tehát, hogy holmi lud, malac vagy ilyen apróbb csinytételről van a szó, amelynek megakadályozása a bakter hatáskörébe tartozik és fölfedezése rendszeren egy kis borra való hoz be neki.

És mert még folyvást azon hiszemben volt, hogy ő most valamelyik árokban fekszik, egyuttal tisztában volt az iránt, hogy a lopás a maga hivatalkodási területén, Mogyoródon, szándékolatik, annál fogva kötelességének is ismerte, azt megakadályozni, és felette örvendezett azon kedvező körülménynek, hogy ő itt aludt.

A helyett, hogy megbüntetnék, még megjutalmazták majd érte!

Aludt is, tolvajt is fedez fel, borra való is kap!

Még alva is tolvajokat tud ő fogni!

Mondja aztán még valaki, hogy ő nem helyre gyerek!

Rövid gondolkodás után tehát ő is elhagyta a csárdát és szép esendesen a már jó távolban hallatszól lépések után indult.

A tolvajok előbb értek a faluba és egyenesen Pozsár József házába indultak. Marci pedig mintha csak parancsolták volna neki, — nyomban követte őket messziről és a szintén a faluba érve, szoroson a palánkákhöz lapuiva ment, hogy valamiképp észre ne vegyék, a mi egyébiránt a sötét éjszakában úgy is lehetetlen volt.

Midőn pedig némileg kivette, hogy a tolvajok az egyik ház kerítésén átmásznak, ő szintén oda lopózkodott a kerítés mellé, hogy a tolvajokat tetten kapja.

Kis várakozás után aztán a kerítésen belül ismét hallatszottak a lépések.

A két tolvaj nagy nehezen vitte a nehéz ládát a kerítés felé.

Aztán megálltak.

— És most szakítsunk ki egy-két palánkot, hogy a ládát kivihessük rajta — mondta Kucez suttogó hangon.

— Az nem megy — viszonzá Puczér. — A sövényeket csak a napokban cövekeltek be és a feteje rözsével van befonva. Hanem én arról is gondoskodtam már. Itt e kötéll. Ezt két végénél fogva a láda két fülébe akasztjuk én átmászom a sövényen aztán kend a behurkolt kötelet áthajítja és így kend az innesső oldalon a ládát emeli én meg a tulsó oldalon a kötelet húzom, míg a láda a sövény tetejébe ér, onnan aztán szép esendesen alábocsájtjuk.

E tervet Kucez is helybenhagyta és azonnal munkához is fogtak.

Puczér átmászott a sövényen; utána egy a láda fülébe akasztott kötéll repült által; ezt Puczér nyakán áthalatva, mindkét kezével belecsimbalykodott és teste egész súlyával alá felé huzta.

A mint pedig mindig alább-alább ereszkedett, a hurkot mellére feszítve, úgy nehezkedett belé fél testével, hogy annál nagyobb legyen a súlya.

Mindez alig négy lépésnyire történt azon helytől, melyen Récze Marci tesben állott.

Folytatjuk.

Főmunkatárs:
VOITH GYÖRGY ZOLTÁN.

Modern utcai
három szoba,
előszoba,
 konyha, éléskamara és
 mellékhelyiségekkel
 vízvezeték és villanyvilágítással
 berendezve
November hó 1-sejére
kiadó.
 Darabos-utca 7. szám.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelhessünk, téglagyárunk tüzem-képességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kivánatra árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

Félstabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sínek, Szivattyúk, Malomgépek, Modern transzmissziók. Távirdahuzalok. Minden méret és nagyságban kaphatók

Abeles Emil vas és gép-
 osztályánál

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 88. szám.

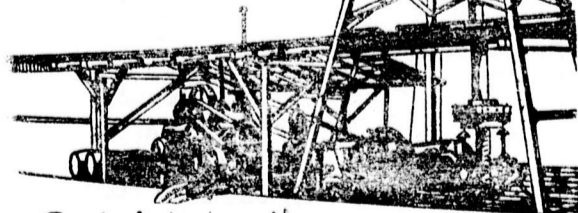
Gépek és kazánok kölcsönbe is adtnak.
 TELEFON 142—14. Sürgőnycim: BARSEL.

LAPP HENRIK
MÉLYFŰRÁSOK
 magyar részvénytársasága
 BUDAPESTEN

Iroda: Gyár:
 V. Báltory-utca 9. / X. Kőbányai út 4.

Telefon: H4 16 (intercom) telefon: 15742

ELVÁLLAL
MINDENMÉJ FŰRÁSOKAT
 a legnagyobb mélységig
 minden célra

Gyárt és javít
 MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
 ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papirárunk

u. m. i

Iskolai füzetek,

író- és rajzszeretek, irodai és

Levélpapírok,

üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenozinger-ház.)

————— **Értesítés** —————

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 350. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Intelligens, csinos, molett urileánynak irodai állást szerzek, állandóan támogatnám barátsága fejében. Fényképpel ellátott levelek, pontos címmel kéretnek **«kebelbarát»** címen. A kiadóba. Meg nem felelők fényképei és levelei visszaadottnak. Diszkréció biztosítva.

Uriember barátja lenne önálló, fess, szép özvegy urinőnek. Levelek **«Egyedülálló»** címen kéretnek a kiadóba.

Férjhez menne csinos, molett izr. urileány 10 ezer korona hozománnyal. Csakis jobb állásban levő hivatalnokhoz. Leveleket **«Boldog jövő»** cím alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Vegy sek.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítenek jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Zongoróórákat ad felelősség mellett gyakorlott, lelkiismeretes urnő kezdőknek és haladóknak. A zenetanárnő garantálja a tanítvány elváltalása esetében a sikert: kitűnő módszere mellett még a leggyengébbeknél is, vagy a legelhanyagoltabbul tanítottaknál a legrövidebb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban.

Irodai gyakorlottsággal bíró fiatalember délutáni foglalkozást keres. Czim a kiadóban.

10 Krajezar

egy iskolai könyv bekötetése

HOROVITZ ZSIGMOND papírkereskedésében
Piacz-utca 12. sz.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Griftner Lajosnál, Tokajban.

TÁLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Derekvarróleányok állandó alkalmazást nyerneek Takács Sándorné nőruha varrodájában Kölcsey-utca 22.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomása hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fájborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ó-féher, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronaért küldök. — Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkedelmesebb szórakozó helye

Debrecen város közönségének.

Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás: d. n. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Hétfőnap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Legpon-
tosabb

Órák

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

órák és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet
Szent-Anna-utca 2.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

Szépírásu leány

felvétetik

lapunk kiadóhivatalába.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RÉTHY-féle

!! pemetefű
cukorkáknál !!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle**t kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy“-n.v.

1 doboz 60 fill. Mindenütt kapható.
Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép szintű

portlandcement
és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mészkő előállítás.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Modern magyar művészi MEGHIVÓK

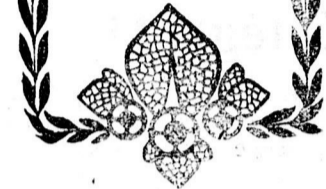
Nagy választékban
kaphatók

Horovitz
Zsigmond

könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

a gyomai **Kner-**
nyomda blanket-
tái, amelyek az
egyedüli ilyen ma-
gy r termékek.
A nevezett cég mint-
egy 50 eredeti új
mintával iparkodik
kiszorítani a külföldi
selejtes importot.

Telefon 330.

I. rendű

Cserhasábtűzifát szállít
Fischer és Wollner cég

APÁTKERESZTUR állomáson
száz mázsánként

126.— koronaért

20 korona előzetes beküldése
ellen utánvétellel.

A vasuti fuvar Debreczenig
35—36 koronába kerül.

Megrendelések a cég bihar-
diószegi irodájába küldendők.

A hölgyek tudják legjobban
mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem
elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves
legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc-
bőre tiszta, sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot
fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség
fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle
MARGIT-CRÉME

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után
biztosan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, miteszt,
szepelket, májoltokat ráncokat és az arcot fehérit,
üdíti és fiatalítja

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ár-
talmatlan, páratlan és csodás **arc-szépítő.**

Kapható az egész világon.
Tégelye 1 korona és 2 korona.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, **ARADON.**

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy
Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner
Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón
Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Eressey Gábor
gyógytárakban.